

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 20 stycznia 2020 r.

BADK.DPK.133.101.2019 MR

P10-07/19	Data wpływu petycji 18 listopada 2019 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 20 stycznia 2020 r.

UCHWAŁA SENATU RP

TEMAT

DZIAŁALNOŚĆ WŁADZY PUBLICZNEJ

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę uchwałodawczą w celu wyrażenia stanowisk o zaproponowanych w petycji wnioskach.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji wnosi o podjęcie uchwały Senatu w celu wyrażenia stanowisk w następujących sprawach:

– wezwania Prezydenta RP do odebrania przysięgi od sędziów Trybunału Konstytucyjnego;

– uznania za niezgodne z Konstytucją RP ułaskawienie osoby publicznej nieskazanej prawomocnym wyrokiem sądu oraz powołanie na stanowisko Prezesa Trybunału Konstytucyjnego;

– „przywrócenia konstytucyjnej roli i składu Krajowej Rady Sądownictwa”;

– wyrażenia sprzeciwu wobec zaniechania publikowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego;

– zwołania przez Senat RP Kongresu Konstytucyjnego złożonego z przedstawicieli uczelni wyższych i przedstawicieli grup społecznych, w celu „opracowania planu przywrócenia podstawowych praw i wolności jednostki” uznanych w prawie międzynarodowym i polskim porządku konstytucyjnym.

W uzasadnieniu petycji autor wskazał, że wielokrotnie zwracał się do Prezydenta RP z prośbą o „niepodpisywanie ustaw budzących wątpliwości konstytucyjne”; wyraził oczekiwanie, że Prezydent RP – na wzór postawy Rzecznika Praw Obywatelskich – podejmując działania, będzie kierował się „literą prawa, interesem obywateli i poczuciem konstytucyjnej współodpowiedzialności za państwo”.

INFORMACJE DODATKOWE:

Zagadnienia przedstawione w petycji nie był przedmiotem uchwał Senatu ubiegłych kadencji.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 26 czerwca 2019 r. w sprawie o sygn. akt K 8/17, której przedmiotem było badanie zgodności art. 521 § 1, art. 523 § 3 i art. 529 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego z art. 139 zdanie pierwsze w zw. z art. 7 i 10 Konstytucji RP, podniósł, iż stosowanie prawa łaski określonego w art. 139 Konstytucji jest prerogatywą Prezydenta Rzeczypospolitej, o czym świadczy

art. 144 ust. 3 pkt 18 Konstytucji, (...) jest jednym z głównych przepisów kształtujących ustrojową pozycję Prezydenta Rzeczypospolitej w systemie konstytucyjnych organów państwa.

Trybunał podkreślił, że przepis ten wyznacza zakres uprawnień Prezydenta realizowanych poza systemem kontroli politycznej Sejmu. Akty wydawane w ramach prerogatyw Prezydenta mają charakter władczy.

W kontekście wynikającej z art. 10 Konstytucji zasady podziału i równowagi władzy, Trybunał stwierdził, że „akt abolicji indywidualnej nie stanowi nieuzasadnionego wkroczenia w sferę zastrzeżoną dla władzy sądowniczej, [a] Prezydent nie jest ani *najwyższym sędzią*, ani też w żadnej mierze nie sprawuje wymiaru sprawiedliwości, nie uchyla ani nie zmienia zapadłego wyroku pierwszej instancji, nie kwestionuje jego prawidłowości ani nie podważa poczynionych w nim ustaleń, nie rozstrzyga o winie ani nie neguje zasadności skazania, nie zmienia również kwalifikacji prawnej zarzucanego czy przypisanego czynu, abolicja indywidualna nie pozbawia sądów kompetencji w zakresie sprawowania wymiaru sprawiedliwości (art. 175 ust. 1 Konstytucji).

Abolicja indywidualna rozumiana jako negatywna przesłanka procesowa nie oznacza ograniczenia prawa do sądu; a postępowanie przed sądem, zarówno karnym jak i cywilnym, nie w każdym wypadku musi zakończyć się wydaniem wyroku w sprawie”.

Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 31 maja 2017 r. o sygn. akt I KZP 4/17 przyjął, że „prawo łaski, jako uprawnienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej określone w art. 139 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, może być realizowane wyłącznie wobec osób, których winę stwierdzono prawomocnym wyrokiem sądu (osób skazanych).

Tylko przy takim ujęciu zakresu tego prawa nie dochodzi do naruszenia zasad wyrażonych w treści art. 10 w zw. z art. 7, art. 42 ust. 3, art. 45 ust. 1, art. 175 ust. 1 i art. 177 Konstytucji RP. Zastosowanie prawa łaski przed datą prawomocności wyroku nie wywołuje skutków procesowych”.

Trybunał Sprawiedliwości UE w wyroku z 19 listopada 2019 r. w połączonych sprawach C-585/18, C-624/18 i C-625/18, potwierdził, że organizacja wymiaru sprawiedliwości w państwie członkowskim musi być zgodna z prawem UE, w tym gwarantować niezależność sądów.

Z uwagi na to, że potencjalnie w każdej sprawie przed sądem może istnieć konieczność wykładni lub stosowania prawa Unii, dotyczy to wszystkich sądów w Polsce.

Ponadto Trybunał wskazał, że aby zweryfikować, czy Izba Dyscyplinarna jest sądem niezależnym w rozumieniu prawa Unii, powinien on przeprowadzić ocenę sposobu powołania nowej KRS i tego, w jaki sposób wykonuje ona swoje kompetencje, a także w jakich okolicznościach powołano Izbę Dyscyplinarną.

Trybunał w wyroku podniósł, że wymóg niezawisłości ma dwa aspekty, pierwszy (o charakterze zewnętrznym) wymaga, aby dany organ wypełniał swoje zadania w pełni autonomicznie, bez podległości w ramach hierarchii służbowej, bez podporządkowania komukolwiek, w sposób wolny od nakazów czy wytycznych z jakiegokolwiek źródła, zaś drugi aspekt (o charakterze wewnętrznym) łączy się z kolei z pojęciem bezstronności i dotyczy jednakowego dystansu do stron sporu i ich odpowiednich interesów w odniesieniu do jego przedmiotu, co wymaga przestrzegania obiektywizmu oraz braku wszelkiego interesu w rozstrzygnięciu sporu poza ścisłym stosowaniem przepisu prawa.

Gwarancje niezawisłości i bezstronności wymagają istnienia zasad, co do składu organu, powoływania jego członków, okresu trwania ich kadencji oraz powodów ich wyłączenia lub odwołania, pozwalających wykluczyć, w przekonaniu jednostek, wszelką uzasadnioną wątpliwość co do niezależności tego organu od czynników zewnętrznych oraz neutralności względem ścierających się przed nim interesów (teza 121–123).

OPRACOWAŁA

Monika Ruszczyk

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz